

pél-
zóval
hogy
égre-
nylők
tatni.
évi

án,
rehajtó.

18-11

köz-
özös
tagja
össég
ár hó
es a
vagy
anov
ki-
sele-
ez k
nagy-

ember

is,
bíró.

utuk.

helyi
ge'ek

kir.
dekü
ányes
adása
figge-
adása

állam-
i vas-
landó
k, mi
helyi
állra,
díj-

ásban
utak
eam-
árban

ság.

Szerkesztőség iroda:
Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitcz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 2. szám.

Előfizetési táblázat:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, január 3.

Társadalmi bajaink.

Nagybecskerek, 1901. jan. 3.

(M—d.) Bármennyire vitassák is né- melyek, hogy társadalmi viszonyaink jelen- legi állapotán egy csepp okunk sincs aggódni, mert azok a multhoz hasonlítva, nem rosszabbodtak, mindazonáltal mind gyakrabban fordulnak elő társadalmunk- ban olyan jelenségek és kerülnek fölül olyan irányzatok, a melyek a fentebbi állítás igazsága felől kétségben tartanak s a melyek nagy fontosságuknál fogva nagyon is megérdemlik a velük való foglalkozást.

Jól tudjuk, hogy az emberi gyarló- ságoknál fogva társadalmi viszonyaink nem érhetik el eszményi magasságukat, azonban ezt minél inkább megközelíteni elengedhetetlen kötelességünk. Társadal- munkat e célja elérésében nem szabad félrevezetni annak az általános törekvés- nek, mely a belső érték hiányát külső mázzal, csillogással akarja eltakarni s a melynek parancsoló elve: „inkább látszani, mint lenni“; valamint teljes erejéből véde- keznie kell azok ellen a bangzatos jel- szavak ellen, a melyek csak a nagy tömeg elbódítására és tévútra vezetésére alkal- masak.

Ha társadalmi bajainknak okai után fűrészünk, azoknak egy hatalmas forrá- sát találhatjuk fel az emberek mohó gazdagodási vágyában s ama téves világ- nézetben, a mely semmi másra nem tek- int és csak a rohamos vagyonosodást tüzi maga elébe életfeladatul. A pénz lett imádás tárgyává s a vagyonos ember, tekintet nélkül jellemére, tehetségeire, már csak ezen tulajdonságánál fogva nagyra- becstül és köztiszteltetnek örvendő tagja társadalmunknak.

Annál végzetesebb lehet pedig követ- kezményeiben ez az irány, mert nem csak a nagy tömeget képes megméte- lyezni, hanem még a köznapiságon felül-

emelkedni tudó lelkeket is utóvégre el- kábitja. Miként a mérgehez hozzá lehet szoktatni az emberi szervezetet a nélkül, hogy romboló hatását egyszerre nyilvání- taná, éppen úgy lopja a mérget társadal- munkba az az irány, mely a gazdaságot hirdeti az emberi élet végecéljául s mely úgy állítja elénkbe azt, mint a boldog- ságnak főfeltételét. Es éppen ebben rejlik a veszély, nem pedig magában a gazdag- ságban. Gazdagságra és vagyonosodásra való törekvés éppen úgy megvolt a rég letűnt századokban, mint megvan jelen- leg is és bizonyára meg fog lenni jövő- ben is; csak hogy ez nem volt az emberi ségnek kizárólagos életcélja, nem tekin- tették úgy, mint az emberi boldogság nélkülözhetetlen feltételét.

A határt nem ismerő pénzvág, mely Szent Pálnak Timotheushoz írt levele szerint minden gonoszságnak gyökere, eltekintve attól, hogy minden nemesebb indulatot és érzelmét már csirájában el- fojt s hogy megbénítja a lélek szárnya- lását, utóvégre is nem képes boldogságot nyújtani, mert mindig többet és többet kíván és mindig maradnak kielégítetlen vágyai. Csalódások és tört remények kísérik az emberiség e balga törekvését, mert a miben boldogságát remélte, fel- találni, abban csak boldogtalanságának kuffejét lelte.

Igaz, hogy a vag onnak józan hasz- nálása sok szép és nemes tettek, sok jó és hasznos intézménynek lehet szülője, de a jelzett irány megmetyelzett lelki követői ily magasra nem tudnak emel- kedni. Belőlük csak szívtelen fősvények vagy esztelen pazarlók válnak.

Az előbbieket nemcsak embertársaiktól, hanem még önmaguktól és öveiktől is megvonnak mindent, csak hogy nagyobb garmadába álljon a felhalmozott arany, a társadalom irányába semmi köteles- séget nem ismernek, mindent csak a maguk anyagi haszna szerint mérlegelnek;

míg az utóbbiak, támaszkodva pénzes zacskóikra, komoly munka helyett csak élvezet hajhásznak, verejtéket nem a munkában, hanem az unalomban, vagy az élvezetek újabb és újabb nemének ki- találásában találnak és ha már kiüritették fenékig az élvezetek kelyheit, ha az élvez- zetek minden nemét már végig dözsölték és nincs semmi, mi idegeinket ingerelje s elfásultságukban megszólal bennük cél- talan életük lelkiismerete, ha testileg és lelkileg már elesenevészedtek, akkor hozzá- nyulnak, mint orvosserhez — a golyóhoz.

A számos áldozat, melyet a társadalmi irányzat követése szedett, méltán hívja fel az egész társadalom figyelmét. Segíteni kell e bajon és pedig minél gyorsabban és gyökeresebben, mielőtt ártalmas gyö- kerei teljesen elágaznának társadalmunk- nak — úgy látszik — termékeny talajá- ban. Társadalmunknak a leghasznosabb szolgálatot azok fogják tenni, a kik — le- gyenek azok akár egyesek, akár társula- tok — e téren a kezdeményezést meg- ragadják. A jók bizonyára követni fogják őket, mert élénken érzik azt, hogy a mind- inkább terjedő társadalmi romlottság ellen, melynek a határtalan gazdagodási és pénz- vágy szülő anyja s mely iszapos hullámai- val mind nagyobb és nagyobb tért pos-ványosít el, gyökeres gyógymódra van szükség; élénken érzik annak szükségét, hogy e fekélyt lehetőleg kiirtva a társa- dalom testéből, annak ereiben egészsze- gesebb vérkeringést kell megindítani.

A verseciek Széll Kálmánhoz. Versec város törvényhatósági bizottsága s a polgárság nagy számban üdvözölte Seemayer János királyi taná- csos polgármestert az évforduló alkalmából. A szerbek Hadzsi Szilárd dr. vezetése alatt jelen- tek meg, a német ajku lakosságot Kittler Ferenc vezette, a kinek indítványára Széll Kálmán miniszterelnökhöz és Szilágyi Dezsőhöz, mint a város díszpolgárához üdvözlő táviratokat küldtek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Ha te ugy, én is ugy.

Théophile Bouin nagyon boldogtalan, mi- óta meghalt Hortense, a felesége; egyedül él, elhagyatottan. Most körülbelül ötven éves s a felesége csak tíz évvel volt fiatalabb, de azért mégis nagyon kellenessé tette a férje életét. Mindig vidám volt, mindig mosolygott s min- dig volt egy egy barátságos szava Théophile minden barátjához. Milyen kellemes esték voltak a Martel-utcai lakásukon! Minden nap volt egy-egy vendégük; beszélgettek, nagyokat nevettek és ittak. Az ivást mindig Théo- phile kezdte, mivel azonban az alkohol nagyon hamar elkábitotta, mindjárt elaludt a széken, rendszeren olyankor, s mikor leginkább nyitva kellett volna tartani a szemét. De Hortense ilyenkor is gondoskodott róla: a barátjuk segít- ségével szépen lefektette. A barátjuk rendszeren éjjel után egy órakor ment el, szép csöndesen, lábujhegyen, hogy ne zavarja Théophile ál- mait . . . De mindennek már vége! Hortense meghalt; minden barátjuk meglátogatta Bouint a temetés után, de csak egyszer, többször nem. Ime már három hónapja, hogy Hortense meg- halt s azóta Théophilenak nagyon szomorú a sorsa; nappal még csak eltölti az időt valahogy, de este énkint rettenetesen érzi az elhagyatottsá- gát . . . Ma este azonban nem unatkozik; a portás azt mondta neki, hogy délután kereste egy rendkívül csinos hölgy, aki azt mondta, hogy este kilenc órakor megint eljön. Kilenc óra, csöngötnék. Théophile kimegy ajtót nyitni

s bejön egy hölgy; a portásnak jó izlése lehet, mert ez a hölgy csakugyan csinos.
Mathilde: Bouin urhoz van szerencsém?
Théophile: En vagyok asszonyom. Tes- sék bejönni. (Bevezeti az ebédlőbe.) Es most szabad kérdeznem, kihez van szerencsém?
Mathilde: Mindjárt megmondom, uram, csak egy kissé kipihenem magam: majd meg- fuladtam, mire fölértem a negyedik emeletre.
Théophile: Szolgálhatok valamifrisstővel?
Mathilde: Köszönöm, igazán nagy szük- ségem van rá.
Théophile: (cukros narancsvizet ad neki): Tessék, asszonyom.
Mathilde: Nincs valami más frissítője? Például valami szeszes ital?
Théophile: Van, de mióta a szegény Hortense meghalt, azóta nem élek vele.
Mathilde (iszik): Kár, igazán kár. (Le- teszi a válláról a köpenyét.) Megengedi ugy e, hogy letegyem.
Théophile: Oh kérem, csak tessék!
Mathilde: Rettegetesen szorít a fűzőm: félek, hogy beteg leszek; kénytelen vagyok szabadulni tőle.
Théophile: (Nagyon csodálkozik, de azért nincs kifogása ellen.) Oh kérem, tegyen ugy, mint otthon.
Mathilde: Mert tulajdonképen ezért jöttem.
Théophile: Ah! (Magában): Azt hi- szem, hogy ez az asszony örült!
Mathilde (miután levetette a fűzőjét): Ismeri Barangeois urat?
Théophile: Clément Barangeois?
Mathilde: Igen.

Théophile: Ismerem; jó barátom volt, de nagyon hálátlan ember. Mig Hortense élt, minden héten itt volt egyszer, de mióta a fele- ségem meghalt, azóta nem is láttam.
Mathilde: Clément Barangeois a férjem.
Théophile: Ah! Ön Barangeoisné?
Mathilde: Testestől-lelekestől. A férjem soha sem mert bemutatni önöknek.
Théophile: Ó, a kegyetlen!
Mathilde: Igaza volt; mert ha bemu- tatott volna, akkor bünt követtem volna el.
Théophile (meglepetve): Micsoda?!
Mathilde: Ne féljen! Látja, hogy nyugodt vagyok; majd mindjárt megmagyarázok mindent. De előbb mutassa meg, hogy hol szokott aludni?
Théophile (majd kővé válik a bámu- lattól): Hogy hol szoktam aludni?
Mathilde: Igen, igen.
Mathilde fölkel. Théophile, aki mind- ebből nem ért semmit, lámpát vesz a kezébe s átme- gy a szomszéd szobába. Mathilde utána megy.
Mathilde: Nos, kedvesem, elmondom, hogy miért jöttem ide.
Théophile: Őszintén szólva: szeretném, ha nem izgatódná tovább a kíváncsiságomat!
Mathilde: Mindjárt megtudsz mindent. Ismered Cordenbois urat?
Théophile: Hogyne! Egyik legjobb barátom!
Mathilde: Es ismered a feleségét is?
Théophile: Nem.
Mathilde: Nagyon csinos asszony, ugy látszik.

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindnap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán éjszaka fél órákkal délig urak, délután hölgyek részére.

Népszámlálás

Ujév napjától fogva január 10-ig egy kis gabalyodásban lesznek az emberek nagy Magyarországon. Ez alatt az idő alatt számlálják össze ahhoz értő lények azokat, akik az ilyen összehámozáshoz nem is konytanak. A statisztikai hivatal bőkezűsége folytán olyan számláló lapok jutottak közkézre, aminek a rovatait, ha lelkiismeretesen kitölti az ember, hát ha eddig nem ismerte is, — de azután teljes egészében megismeri önmagát.

Husz fő, — és harminckét a pontból áll a kérdőív, — amit a családfőnek, legyen az ágyra járó, — vagy nem ágyra járó, — samint ezt odafönn a magas hivatalos fülkében huncutkásosan kitalálták ki kell töltenie.

Ahány családfővel találkoztam a napokban, az mind ugy el volt merülve a gondolataiban, mint Kitchener: lord a harcéri jelentések fogalmazásában, miket a hadügyminiszteriumhoz küld. Nem tudtam mire vélni a dolgot. — Egyet megszólítottam:

— Mi a szósz ütött kendhez.
— Hm, babiloni észjárással kellene rendelkeznem.
— Miért?
— Hogy mint családfő kitölthessem a részemre deponált számláló lapot.
— Nem olyan nagy dolog az, vigasztaltam én.
— Nem-e? csak próbálja meg az ur. Mi a főfoglalkozása, hivatala, vállalat, keresete, vagy állása? Tud-e írni avagy olvasni? Mindkét szemére vak, hülye vagy elmebeteg — Br! szinte fázom, ha e kérdésekre visszagon-dolok.

Ezek után elhittem e mondását a családfőnek s én is fáztam. Január 10-ig most egyebet sem teszek, csak fázom s nézem a népszámláló biztos urakat, kik lázas munkakedvvel dolgoznak az adatok összegereblyítésén. Ezenkívül pedig új módi számláló lapokat gyártani felhasználásul a 10 esztendő múlva eszközlenő népszámlálásra. Teszem: Van-e tyukszeme? Szereti-e a sajtot? Láta-e Napolyt s ha igen, meghalt-e? Hisz-e a szellemekben? Van-e amerikai nagybátyja? Óhajana-e Nagybecskereken szinigazgató lenni s ha nem? hát miért nem?

Ez utóbbi kérdésre különben ezennel kitűzöm a pályázatot. Pályázati feltételek rendesei: pályadíj: titok.

Tisztelettel
Zuboly Gyula és társai
közül az egyik.

— Jótékonyág Gróf Karátsanyi Jenő v. b. t. t., orsz. képviselő és jótékonyágáról messze vidéken ismert neje, Andrássy Karolin grófnő az elmúlt Szilveszter napján, mint bánlakitúdo sitónk írja, nyolcvan szegény iskolás gyermek közt osztott ki jó meleg téli ruhát és élelmi szereket. A kiosztás aktusa valóságos ünnepély számba ment, ott volt mind a két iskola tanító.

Théophile: Nem lehet csinosabb, mint te.
Mathilde: Ne beszélj ilyen ostobaságot! ... Különbö a férjem nem ért veled egyet, mert már három hónap óta udvarol Cordenbois nének.

Théophile: Ugyan!
Mathilde: Igen, a feleséged halála óta. Es most nagy bosszút akarok állni rajta!

Théophile: Hogyan?
Mathilde: A férjem hetenkint kétszer Cordenboisnéknál tölti az estét — én pedig ezentul minden héten kétszer ide fogok jönni.

Théophile: Nagyszerű ötlet!
Mathilde: Ugye, azelőtt a férjem hetenkint egyszer jött ide?

Théophile: Igen.
Mathilde: Te tíz óra tájban rendszeren elaludtál s aztán ők megcsaltak bennünket.

Théophile (meglepetve): Ők? Kik azok az „ők”?

Mathilde: A férjem, meg a feleséged.
Théophile: Lehetetlen! Lehetetlen!

Mathilde: En bizonyos vagyok benne; a férjem, az a nyomorult, maga bevallotta! Most pedig Cordenboist altatja el s az ő feleségének udvarol, éppen úgy, mint a tiednek.

Théophile: Ah... Ez engem annyira meglep, hogy alig térek magamhoz...

Mathilde: Mivel meg akarom magamat bosszulni, te rád gondoltam... Te nem vagy ugyan szép, ő, éppen nem... (Théophile tiltakozni akar.) Sőt még csak közönségesnek sem lehet mondani az arcodat, de legalább tudom, hogy te is gyűlölöd a nyomorultat! Tehát bosszút állunk rajta?

Théophile (vidáman): Igen, ezer örömmel!
Jules Lévy.

sága, a község előljárósága és igen nagy közön-ség. A megajándékozottak nevében Sváb Mihály offzenicai plébános magyar és Borkán Péter tanító román nyelven mondtak köszönetet a nemesszivű főurnak és nejeinek.

— Szánkás menet. Ma este 8 órakor, tekintettel a rendkívül kedvező időjárásra, a mult évekhez hasonlóan, szánkás-menet lesz. A menet rendezősége ezuton is figyelmezteti a résztvevni akarókat, hogy a gyülekezés a Ferenc József téren történik, ahonóat az összegyülekezett szánkók a kellő sorrendben pont 8 órakor indulnak és az előre megállapított utvonalon mintegy két óra hosszat fognak szép ügöző hajtásban végigszáguldani. Mint halljuk, az élvezetes téli mulatságban igen sokan fognak részt venni.

— Ünnepelt főszolgabíró. Az ó-év alkonyán mozgalmas élet pezsgett Bánlak község különben csendes utcáin. A járás községeiből tömegesen érkeztek a kocsiak a déli órákban s a tágas vendéglői helyiségek szűknek bizonyultak a nagy tömegekben érkezők befogadására. A járás értelmisége, vezetői és polgárai, állás és valláskülönbség nélkül adtak itt találkozót egymásnak, hogy a járás szeretett atyját, gondos vezetőjét, bajaikban támaszuk s erős védő oszlopuk s örömeikben szívöböl osztozó atyjukat, hálás szívük teljes melegével üdvözöljék. A több mint ezer főre gyűlt tömeg, papji s előljárói vezetése alatt Szilveszter napján d. u. 2 órakor vonult a vendéglői helyiségből a főszolgabíró lakba, hol a tágas helyiség az üdvözölőknek csak igen kis részét volt képes befogadni, míg egyes tömegek a folyosók és udvaron csoportosultak. Szekeres Zoltán t. főbíró a vezetése élére állván, meleg szavakban üdvözölte az ünnepeltet, majd átadja a szót a felkért ünnepi szónok Sváb Mihály offzenicai plébánosnak; ki is csengő, érces hangon tartott magas szellemű beszéddel, melyben a járás képviselőjében nagy számmal egybegyűltek nevében üdvözli és megköszöni Hauser Károly báró főbírónak a járás érdekében teljesített fáradhatatlan munkásságát, lépten nyomon tanusított atyai jószágát, melyek esorolására képtelen s kéri az Egek Urát, hogy őt kiváló érdemei s lankadatlan munkássága méltó megjutalmazásául fokozatosan emelve, öröm, boldogság s a jól végzett munka fölött érzett meglegedettség közepette, az őt annyira tisztelő és szerető járása örömeire sokáig éltesse. A szünni nem akaió éljenzés csillapultával, az ekként nyilvánult osztatlan szeretet ily nagymérvű megnyilatkozására a könyvekig meghatott főbíró megleghangon mond előbb magyar, majd német és szerb nyelven köszönetet, melyben különösen kiemeli, hogy ugy mint eddig, ezután sem fog visszariadni sem munka, sem egyéb áldozattól, melyet járása érdekében jónak talál. Midőn tehát most az egybegyűltek osztatlan szeretetéről biztosítja, egyben kéri, hogy őt mint eddig, a jövőben is támogatni szívkedjenek s beszédét lelkes éljenzés között fejezi be. Ezután Jovanovics János kanaki szerb lelkes üdvözli szerb nyelven emelkedett szellemű talpraesett beszédben az ünnepeltet, majd Din a Zachariás rövid román beszédben ad kifejezést érzelmeinek, melyekre ünnepelt rögtön válaszolt. Végül Streiner Mihály jegyző társai nevében is üdvözli s egyben kéri szeretett főbírájukat, hogy őket a járás jötevő atyja és jórésben kegyura, Karátsanyi Jenő gróf v. b. t. t. és orsz. képviselő urhoz vezesse. Az itt lefolyt tisztelgésről lapunk tegnapi számában adtunk hírt.

— Villamvilágítás a kórházban. A helybeli vármegyei közkórházban tegnap délután gyultak ki először a villamos körték, amelyekből kétszáz darab világítja meg a tágas helyiségeket és ezenkívül két ivlámpa az udvaron szórja a fény sugarakat. Kapcsolatban ezzel megemlítjük, hogy az első villamos motor Nagybecskereken ugyancsak a kórházban van, amennyiben a most folyó berendezési munkálatok befejeztével, vagyis e hó 12-én, mint vizhajtó erő megkezdni működését a kórházi villamos motor, amely táplálékát a városi villamtelepről kapja.

— A temesvári kereskedelmi és iparkamara az év utolsó napján tartotta rendszeres havi közgyűlését V. est Ede lovag elnöklete alatt. A föl-olvasott titkári jelentésből kiténik, hogy kamarai illetékekben december hó folyamán 7546 korona folyt be, míg 452 korona behajthatatlanság címén leiratott. A megjelölt hosszú tárgysorozatból Torontál vármegyei érdeklőleg Török-Becse és Károlyfalva községeknek a házalat betöltő szabályrendelet-tervezetei láttattak el pártoló véleménynyel. A kamarának 1901. évi költségvetését a kereskedelemügyi kir. miniszter 54.940 korona összkiadással változatlanul jóváhagyta s az illetékkivetési kul-

csot az eddigi 3¹/₂% kal engedélyezte. Végül elnök rövid visszajelentésben jellemzi a mult év gazdasági karakterét s ezzel kapcsolatban megemlékezik a kamarának az ipari és kereskedelmi érdekek képviselőjében kifejtett működéséről. Sötét barátságatlan kép, — ugymond — melyet a lefolyt év élénk tár. A depressiv áramlat ugyszólván tetőfokát érven el, romboló hatását a közgazdaság minden terén érezteté. Erős küzdelem a puza létért, a meglevőnek védelmére irányított kitartó munkásság adják meg a záruló esztendő jellemvonásait. S ha ily nehéz viszonyok közepette a magas kormány céltudatos működése nem is mutathatta fel a különben elmaradhatlan sikeret, méltán él bennünk a remény, hogy e kipróbált vezetés mellett kedvezőbb alakulások nyomán az anyagi fejlődés új, szebb aerája fog megnyilni.

— Vörösmarty-ünnepély Pancsován. Vörösmarty Mihály születésének 100-ik évfordulóját, mint pancsovai tudósítónk írja, az ottani végvidéki magyarok is szép és méltó módon ünnepelték meg. Az ünnepélyen, melyet az ottani Gromon Dezső Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület rendezett, „Szép Honkát”, „A vén cigány”, Somló Sándor prologját szavalták, Gecser Béla ünnepi beszédet mondott, a Männer Gesangsverein pedig a „Szózat” ot és a „Magyar király-induló”-t énekelte zajos, tomboló tetszés között. Az ünnepély tiszta jövedelmét, 150 koronát, a Vörösmarty-szoboralap javára fordították.

— Petőfi első szerelme. Aszódon a minap egy öreg anyóka halt meg: Moeskonyi Józsefné, született Cancrinyi Emilia. Cancrinyi Emilia fiatal leánykorában Petőfi Sándor első ideálja volt Petőfi, a ki tudvalevően Aszódon járta a gimnázium alsóbb osztályait, nagyon elbájoalta az élénk, jókedvű leányka, a kit az első szerelme tüzével énekelte meg fellengős versekben. Azok a költemények, melyek „a galgaparti barna leány” szépségét dicsőítik, Cancrinyi Emilának, „a világ legszebb leányának” voltak szentelve. A szerelmes „másodéves szintaxistának” meg is kellett szenvednie szerelmeért. Egy ízben elmesélte szerelmi bánatát Neumann nevű iskola-társának, a ki viszont őt is beavatta abba a titokba, hogy lángoló szerelmevel viseltetik a szép Drozdék Terike iránt. A két legényke most nyakra főre küldözgette a szerelmes leveleket a két leánynak, míg Korén István tanár kegyetlenül véget nem vetett az idilliumnak. A mikor megtudta az édes titkot, pálcát vett a kezébe és irgalmatlanul elphoalta a két gyereket.

— Velencei emlékek. A Dessewffy Sándor megyés püspök által Szent-Gellért szülőföldjére vezetett impozáns, szép zarándoklat könyvalakban is meg lesz örökítve. A díszes képekkel tarkított érdekes mű immár sajtó alatt van és a napokban fog megjelenni.

— Ujévi malacok. Azt tartja a hagyomány, hogy aki ujév első napján malacpecsenyét eszik, hűt az egész esztendőben lesz aprópénze. Maximov Döme nagygáji jól ismert rovott multu alak is ilyen módon akarta magának biztosítani a folyó évben szükséglenő aprópénzt, gondolt tehát merészet és nagyot s mivel neki nem volt malaca, hát ellátogatott Csontos Sándor nagygáji gazda portájára és ott a csukott istállóból az uj-évre tartogatott malacokat elszállította a gazda engedelmé nélkül és ujév napján pecsenye alakjában be is kebelezte. Tette azonban kitudódván, most zártkörű társaságban elmélkedik a fölött, vajjon nem jobb lett volna a malacokat eladni.

— A vadházasság vége. Evék óta élt Starcsován Filiman György vadházasságban Milankov Danicával, aki legkevésbé panasz-kodhatott, hogy nincs jó dolga, mert meg volt mindene, amit csak kívánt. De a menyecske megunta a jómódot deressedő hajú embere mellett és egy másik fiatalabb készült összeállani. E végből a ma már nem szokatan módon megvárta, míg embere eltávozik hazulról s ezalatt az összes szobabutorokat, ágyneműket, konyhadényeket, ruhákat kocsiakra rakatta s azonkívül az almáriumban levő 126 korona készpénzt zsebrevágva, elvonult a nyilvánosság elől. De elfogták, a lopott holmikat elvették tőle s visszaadták a gazdának, aki hűtlen asszonyát lopásért jelentette föl a bíróságnál.

— Tolvaj vér. Asztalosok dolgoztak Stefanovits Mihály perlaszi kereskedőnél és midőn egész napi kopácsolás után munkadíjaikat kikapva, eltávoztak, csak akkor vette észre a gazda, hogy üzletéből több vasszerszámmak lába kelt. A károsult panaszra ment és a csend örök csakhamar kiderítették, hogy a gyanu alapos volt, mert Lehocski Antal asztalos és segéde Mislyanov Emil voltak azok, akik vésőket, reszelőket, revolvert, ollót s más apróságot elcsepenve, azokat nyomban elzalogosították Jan-csev János perlaszi gazdánál s a kapott pénzt elitták. Tettükért a pancsovai kir. törvényszék-nél fognak számot adni.

— Több nap, mint kolbász. Belépett az urasághoz az öreg 70 éves béres, ki már 50 év óta szolgált a puztán. Az uraság épen reggelizett és egy hatalmas rud szalámiból jóízűket falatozott gőzölgő theájához. Miután elmondta jelentését az öreg béres, tréfásan kérdezte tőle az uraság:

— Nos, János bácsi, aztán meg tudna-e kend enni ekkora kolbászt egy reggelire?

Az öreg ember nagyot sóhajtván, fülét megvakarta:

— Hej! nagyságos uram, ekkora darabkánál — és kis ujját mutatta föl — nem tudok megenni többet.

— Nem hiszem, János bácsi, hogy nem tudna, hiszen kend nagyevő hírében áll.

— No, nagyságos uram, ha nem hiszi, hát győződjék meg felőle és hívjon meg egy reggeire, majd kislül akkor, kinek van igaza, nekem e vagy a nagyságos urnak?

A fiatal, vigkedélyű földes ur pedig hű embere vállát megveregette, nevetve viszonozta:

— Nos legyen, holnap elvárom hát.

Másnap tehát csakugyan megjött az öreg béres, kit már ott várt a jókora szál kolbász, egy liter bor és egy fél kenyér. Rögtön hozzá is fogott az evéshez s ime, fogy a kenyér és bor, no, de a kolbász is mindig rövidebb lesz, míg végre abból sem marad semmi.

— Ugy-e megmondtam — szolt örömmel a fiatal uraság és én nyertem meg a fogadást.

— Még nem, nagyságos uram, mert bár nagyságodnak is igaza van, de én sem hazudtam ám. Lássá, otthon, ha előveszek egy egy szál kolbászt, rögtön ott terem mellettem a sok unoka és apróság és néznek, kérnek tőlem egy-egy darabkát. Az én vén szívem pedig nem volna képes arra, hogy ne adjak nekik is, hisz egy szeretem őket. Metszek tehát mindegyiknek egy-egy falatot bár, mire én reám alig marad ekkora darabkánál nagyobb és kis ujját mutatja föl, tehát igazam van, ha azt mondom, hogy nem lehet, nem tudok többet megenni, mert hiszen több nap, mint kolbász.

— Modern gyermekbölcsesség. Egy ifju tanár, mint a gimnáziumban előadásait tartja a vallásról, szóba hozta Józsefet is, a ki mint főosztálymester a tömlőbe került. Ezt megelőzőleg előadta, mint vitte József a kosarat a fején tele kenyérral és az égi madarak reá szállottak, hogy belőle egyenek. Aztán ezzel a kérdéssel fordul a tanár egy gyermekhez:

— Nos mit tettél volna, ha te lettél volna a kenyérsütőmester és vitted volna a kosarat a fejeden, hogy a madarak ne egyenek belőle?

— En -- felelé a gyermek — beborítottam volna a kosarat egy ujsággal.

Irodalom.

* Az ország legolcsóbb folyóirata. A Magyar Néprajzi Társaság dr. gróf Kun Géza, gróf Zichy Jenő, Szalay Imre, Vámbéry Armin, dr. Munkácsi Bernát, György Aladár, dr. Sebestyén Gyula, dr. Jankó János, dr. Herrmann Antal stb. aláírásával egy előfizetési felhívást küldött be hozzánk, a melyben tudatják, hogy folyóiratuk az Ethnographia 1900-tól fogva évi tíz, terjedelmes, műlapokkal, rajzokkal, fénykép-fólvételekkel, hangjegyekkel és egy állandó muzeumi melléklettel ellátott füzetben jelenik meg. A diszesen kiállított havi folyóirat évi előfizetési ára ennek dacára továbbra is csak 6, azaz hat korona marad. E példátlan olcsósággal a több miniszterium és tudományos intézet támogatását élvező társaság azt óhajtja elérni, hogy az ország minden irodalombarátját tagjának s folyóirata munkatársának megnyerje. Az Ethnographia ugyanis főként népköltési gyűjtéssel foglalkozik s készséggel teret nyújt annak, hogy a társaság vidéki tagjai benne népdalokat s esetleg dallamokat, népmeséket, népmondákat, Krisztus mondákat, betlehemes, vizkereszt, balázsnapi és gergelynapi játékokat, regös-énekeket, lucanapi szokásokat, újévi köszöntőket, születési, lakodalmi, névnapi és temetkezési szokásokat, az év különböző napjára és különböző alkalmakra szóló babonákat, kuruzsoló szokásokat, igézéseket, ráolvasásokat, játékdalokat, kiolvasó versikéket, találós meséket, alkalmi rigmusokat, közmondásokat stb. közléthessenek. A társaság e gyűjtések nyomtatott iverit 32-60 koronával díjazza. A gyűjtők közleményei és a tagságot jelentő levelező-lapok egyszerűen M. Néprajzi

Társaság címére (Budapest, M. Nemzeti Muzeum) küldendők. A jelzett társaság törekvéseit, mivel népünk költészetének régi emlékeit a modern kultúra végenyészettel fenyegeti, melegen ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

TÁVIRATOK.

Az osztrák választások.

Budapest, január 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a karácsonyi szünet által félbeszakított választások ma ismét megkezdődtek és pedig tíz tartományban az általános választóosztály, valamint Dalmáciában, Krajnában és Karinthiában a városok részéről összesen 54 mandátumot töltenek be.

Átterő g. katolikusok.

Budapest, jan. 3. (A „Torontál” eredeti táv.) Máramaros Szigetről jelentik: Az Iza völgyi járás Szacsal községében száz oláh gör. kath. család bejelentette a görög keleti vallásra való áttérését és elszakadását a szamosújvári g. kath. püspökségtől, mivel nem a nép által megválasztott lelkes nyerte el a prochiát. Az elégedetlenség szitói egy erdélyi lelkes, egy segédlelkész és a tanító voltak.

Öngyilkos ezredes.

Budapest, január 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Simonovics ezredes, akit néhány nappal ezelőtt sikkasztás miatt elfogtak, a börtönben agyonlőtte magát.

A burok szabadságharca.

Budapest, jan. 3. (A „Torontál” ered. táv.) Fokvárosból táviratozzák, hogy a burok ismét megszállották Jagersfontaint.

Londonból jelentik: Fokvárosi táviratok nagyon aggasztó híreket hoznak. A Fokföldre betört burokhoz nagy számmal csatlakoznak a hollandusok. Megfékezésükre egy egész hadtestre volna szükség, mert a burok szét vannak szórva. Attól tartanak, hogy Dewetnek, a kit Knox tábornok üldöz szintén sikerülni fog az angol gyarmatokra betörni.

Londonból sürgönyzik: A „Daily Mail” fokföldi táviratai szerint a fokföldi kormány proklamációt tett közzé, a melyben felszólítja a gyarmat minden lojális érzésű lakosát, hogy az angoloknak segítségükre lesz a betörő bur csapatok visszaverésében. A fő nehézséget a burok haremadora okozza. Ők ugyanis apró csapatokra bomlanak és mindenfelől elárasztják a gyarmat területeit.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. január 3.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	ó	74	7.35	7.45	80	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.80	7.45	80	7.70
Pestvidéki	„	76	7.20	7.30	80	7.55
Bácskai	„	76	7.40	7.50	80	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	6.90
„	„	másodrendű	—	6.75
„	„	takarmány	60-62	5.75
„	„	égetni való	62-64	5.50
„	„	sőrfőzésre való	64-66	0.—
Zab	„	—	39-41	5.50
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—
„	„	másnemű	—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett gyöngye vételkedv. Az irányzat lanyha. Árak változatlanok.

Buza őszre	7.56-7.57
„ tavaszra	7.69-7.70
Rozs őszre	7.38-7.39
Tengeri májusra	4.93-4.94
Zab őszre	5.86-5.87

KÖZGAZDASÁG.

A T. G. E. 1900-ban.

(Vége.)

Az egyesületnek az 1900. év folyamán 3 igazgató-választmányi és egy közgyűlése volt. Az ülésekre vonatkozó közleményeket, továbbá a gazdasági közérdeklődő miniszteri rendeleteknek és más közérdeklődő megkereséseknek rövid ismertetését az elnökség esetről-esetre az „Egyesületi Értesítő”-ben hozta a gazdasági közérdeklődés tudomására. Ez ügyvel kapcsolatban megemlítem, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottságába 3 évi megbízással az elnökség Rónay Ernő, Poroszkay Béla és Marton Andor urakat küldte ki, a Szövetségnek november havi nagygyűlésén való megjelenésre pedig Rónay Ernő, Poroszkay Béla, Karátsanyi Andor, Urbán Péter és Marton Andor urakat kérte fel. Ezen felül képviseltette magát az egyesület a temesvári vajkikészítő központ és a Temesmegye mezőgazdasági bizottsága által Temes Rékásán rendezett szarvasmarha-díjazáson.

Egy gyűjteményes kiállítással részt vett az egyesület a párisi kiállításon, ahol szép elismerést aratott, amennyiben az egyesület kiállítási aranyéremmel tüntettetett ki, az egyesület pedig a következő kiállításokban részesült: arany érmet nyert: gróf Csekonics Endre, ezüst és bronz érmet nyertek: Urbán Péter, báró Baich Iván, a billédi uradalom, Burget József. A közreműködők ezüst érmét nyerték: Babics József és Marton Andor.

Nem számolok be a tisztelt közgyűlés előtt azokról a különböző véleményes jelentésekről és javaslatokról, melyeket egyesületünk, mint vármegyénk gazdasági érdekképviselője a különböző fórumoknak tett, csupán csak egyről óhajtok megemlékezni: az egyesületnek az autonóm vámtarifa ügyében tett javaslatáról. Ezen javaslatunk egy nagy ellaborátum volt, mely az illetékes helyeken is méltó elismeréssel jutalmaztatott.

Végül bejelentem még azt, hogy az egyesületnek újonnan átdolgozott és módosított alapszabályait az elnökség jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszter urhoz felterjesztette. Es ez el bezárom jelentésemet, mielőtt azonban végszót mondanék, hálás köszönetemet és legőszintébb elismerésemet kell nyilvánítanom földművelésügyi miniszterünknek: dr. Darányi Ignác ur ő Nagyméltóságának. Az ő szelleme és buzgó támogatása ott volt minden törekvésünkben, ott volt minden tervezetünkben. Eppen azért, midőn ellene a nyár folyamán párisi szerepléséért a Pester Lloyd támadást intézett, egyesületünk az első között volt őt üdvözölni s az egyesület teljes bizalmáról biztosítani. Adja az Egek Ura, tisztelt közgyűlés, hogy dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ur még sokáig kezében tartassa a magyar földművelési ügy kormány-palcáját, mert az ő nem csüggedő lelkesedésétől még sok jót remélhet az ország.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 58 p.; délután 6 óra 10 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Alibunárról: este 7 óra 22 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolyára: reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 55 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

9872. tlkvi szám 1900.

24-11

Arverési hirdmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság Topavicza Sándornak Filipovics Szamójló, Draga és Danica dobovocei lakosok ellen 600 kor. tőke s járulékaiból álló követelésének kielégítése iránt folytatott végrehajtást a dr. Eremin György perlaszi lakos által beadott utóajánlati kérvény folytán a 8026/900. sz. árverési hirdmény, mint egyszersmind árverést rendelő végzés alapján fogantatott árverésnek hatályon kívül helyezése mellett az ezen kir. járásbíró területén Tomasevác község határában fekvő és a tomasováci 572. sz. tkvben foglalt:

1. 429. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 560 korona;

2. hrszám nélküli 50 □-öl kertre 68 korona becsárban az újabb árverést az 1881. évi 60. t.-c. 187. §. alapján elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasevác községében 1901. évi január hó 25-én d. u. 2 órakor fog megtartatni a következő, úgy a tlkvi hivatalban, mint Tomasevác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok az utóajánlattevő által ígért 61 kor. 60 fill., illetve 7 kor. 48 filléren alul eladatni nem fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tlkvi hatóságnál, 1900. évi december hó 6-án.

Tóth, kir. aljbíró.

12813. tlkvi szám 1900.

22-11

Arverési hirdmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Tatis Gábor magyar-szentmihályi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1078 kor. 44 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében a területen levő Melence község határában fekvő Melencei 2867. sz. tkvben A I. 1-5 sorsz. 5579/267, 5579/500, 5579/503, 5579/507. és 5579/353. hrsz. a. foglalt 14 hold 1471 □-ölyi szántó 2674 korona kikiáltási árban 1901. évi január hó 22-én d. e. II órakor Melence községében árverés alá fognak bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandialis (maradvány) földek után lejáró váltóság tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a második 30 nap, az utolsó 45 nap alatt, mindég az árverés napjától számítandó 5%-os kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Elsőrendü tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KŐSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.

A KURLÄNDER-UDVARBAN néhány modern stíli üzemhelyiség kiadó.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró tlkvi irattárában és Melence község előljárási gánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbíró, mint tlkvi hatóságnál, 1900. évi december hó 10-én.

Szabó,
kir. aljbíró.

Dolova község előljárási gána.

4533. sz. 1900.

17-22

Verseny tárgyalási hirdmény.

Alulírott község előljárási gána részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Torontál-vármegye tek. törvényhatósági bizottságának 1684/36641/1900 kgy. számú határozata értelmében az összes, a községi legelő kárára az egyesek által eszközölt foglalások szakszerűleg felméréndők, egyenként és összesen t rben vendők.

Ezen, valamint a határban levő összes dűlőutak eredeti voluknak való megjelölése iránti munkálatok elvállalására felhivatnak a szakképzett mérnök urak, miszerint e tekintetben 1 korona bélyeggel és szak-képzettségüket igazoló okmányokkal ellátott pályázati kérvényüket a község előljárási gánához 1901. évi január hó 20-áig már annál is inkább beadni sziveskedjenek, mert később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Dolova, 1900. évi december hó 27-én.

A község előljárási gána.

34667/A. szám.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.**Pályázati hirdmény.**

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdtetik.

A bérlet 1901. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1904. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miérint is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi január hó 25-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 korona, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1901. évi január hó 24-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabodon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. december hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánpótlás nem díjazatik.)